

Telegraful Român

Organ național-bisericesc — Intemelat în 1853 de Mitropolitul Andrei Șaguna
APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Elemente de morală creștină

II

A doua propoziție pe care o reproșează dl G. Racoveanu în articolul meu «Naționalismul sub aspect moral» este următoarea:

«Atâta timp cât ești în funcția pură de legitimă apărare a neamului tău împotriva unor neamuri acaparatoare, nu putem spune că păcătuiești» (fiindcă «membrul națiunii e îndatorat de voia lui Dumnezeu ca atunci când e ostaș al statului să lupte, oricât aceeaș voie a lui Dumnezeu îi cere o atitudine exact contrară când e simplu particular»).

Cum se silește dl G. Racoveanu să răstoarne ideea din acest pasagiu? Întâi prin canonul 55 al Marelui Vasile, în care însă nu e vorba de războiul unui stat sau al unui neam împotriva altuia, ci de omorârea tâlhărilor, așadar de un caz de legitimă apărare personală, pe care eu nu numai că n'am justificat-o în citatul de mai sus, ci chiar am declarat-o păcat, deși s'ar mai putea discuta dacă nu cumva în anumite împrejurări e îndreptățită.

În al doilea rând prin «hotărârea Soboarelor prin care cei ce vin de pe front, unde au ucis pentru apărarea neamului sunt opriți dela împărțășanie trei ani de zile ca niște necurați cu mâinile».

Să vedem cum stă cu această pompos prezentată «hotărâre a Soboarelor»?

De fapt n'avem o hotărâre a Soboarelor prin care războiul și uciderea în război s'ar condamna. (Se înțelege războiul pentru țară și Hristos de care am vorbit eu). Luând în considerare numai canoanele, avem în ele două pronunțări, una a lui Atanasie cel Mare care declară că uciderea în război nu e păcat, ci chiar faptă vrednică de laudă, și una a lui Vasile cel Mare care sfătuiește totuși pe cei ce au ucis în război «să se rețină dela împărțășanie trei ani ca niște necurați cu mâinile». Să luăm aminte la forma de enunțare a acestor două atitudini: prima *categoric* favorabilă, a doua ca părere, ca sfat, susținătorul ei declarând anume că nu poate lansa o judecată categorică defavorabilă uciderei în război, contrară celei «a Părinților». Dacă ne închipuim aceste două atitudini ca două greutăți ce apasă în cele două talere ale unei cumpene, chiar în cazul când atitudinea lui Vasile cel Mare ar apăsa cu aceeaș greutate categorică talerul ei și tot n'am avea sigur o condamnare a uciderei în război, pentru că atitudinea lui s'ar neutraliza cu a Sf. Atanasie. Ce să mai spunem însă în cazul de față, când *părerea* lui Vasile cel Mare nu neutralizează *declarația* categorică a Sf. Atanasie.

Să cităm ambele pronunțări.

Sf. Atanasie cel Mare spune în canonul I: «A ucide nu este îngădui,

dar în război a desființa pe vrăjmași este și legiuit și vrednic de laudă».

Iar în canonul 13 al Marelui Vasile se spune: «Părinții noștri nu au socotit între ucideri uciderile din războaie; mi se pare că le dau iertare celor care luptă pentru bunacuvință și pentru dreapta cinstire (de Dumnezeu). Dar poate că este bine a-i sfătui, ca trei ani să se rețină dela împărțășanie ca niște necurați cu mâinile».

Comentând acest canon, episcopul Dr. Nicodim Milaș spune: «Precum observă atât Zonara, cât și Valsamon, în comentariile dela acest canon, se pare că nici unde nu s'ar fi uzat de acest sfat al lui Vasile, ci în această privință au servit de cinosură cele spuse de Atanasie, precum și cele menționate de Vasile la începutul canonului prezent. Iar Valsamon menționează și pilda unor preoți cari au participat la războaie și prin urmare au ucis inamici și totuși nu au fost privați de dreptul de-a săvârși funcțiunile preoțești, ci s'au învrednicit și de laudă» (Op. c. vol. II, partea II, pg. 68—69).

Ca să fim drepi, Vasile cel Mare nu e singurul care manifestă o asemenea atitudine față de uciderea în război. În Biserica primară sunt câteva exemple de creștini cari socoteau calitatea lor de creștini incompatibilă cu serviciul militar. Însă acestea sunt cazuri izolate. Alături de ei, existau soldați creștini în număr mare, iar Constantin cel Mare își câștigă biruințele sale contra lui Maxențiu cu o armată de creștini (Vezi E. Vacandard, La question du service militaire et les premiers chrétiens in Etudes de critique et d'histoire religieuse, Paris 1910). Au fost și câteva voci contrare serviciului militar, ca Origen, Tertulian după ce devine montanist (înainte nu), Lactantiu și autorul Canoanelor lui Ipolit. Alături de aceste voci, destul de dubioase de altfel, sunt însă alte voci mai multe și cu o mare autoritate fiind ale unor Părinți ai Bisericii, cari nu sunt contrare serviciului militar. Așa de pildă Clement Romanul, Atanasie cel Mare, fericitul Augustin, Maxim de Turin, Leon cel Mare. Fericitul Augustin spune: «Nu e permis a ucide oameni decât în cazul când cineva e soldat și împlinește o funcțiune publică, adică atunci când nu face aceasta pentru sine, ci pentru alții și pentru stat, în virtutea puterii legitime pe care a primit-o» (Ep. 47, Nr. 5, Patr. lat. t. 33, col. 186). Iar în altă parte: «Dacă disciplina creștină ar respinge toate războaiele, ea ar fi sfătuit pe soldații cari în Evanghelie cer un sfat pentru mântuire (convorbirea soldaților cu Ioan Botezătorul), să arunce armele și să renunțe deplin la serviciul militar. Din contră li s'a spus numai atât: feriți-vă de violență și de fraudă,

mulțumiți-vă cu solda voastră! Cărându-li-se să se îndestulească cu solda lor, nu li s'a interzis de a lupta în război, *militare*» (Ep. 48, Nr. 15; cf. ep. 49, Nr. 4, P. L. ibid. col. 885). Ba, mai mult: în vreme ce nici un sinod n'a condamnat războiul și serviciul militar, sinodul din Arelate dela 314 dă pedeapsa cea mai grea a excomunicării soldaților cari aruncă armele (Vezi toate aceste în Vacandard op. c. passim, în special pag. 166 și 158).

Să mai amintim că Biserica în practica ei multiseculară binecuvântă întreprinderile militare ale statului și se roagă pentru «biruința împăratului asupra vrăjmașilor», iar între sfinții ei sunt și o categorie de sfinți militari, cum este sfântul George, pe cari cinstindu-i arată că nu i-a condamnat pentru ocupația lor militară și deci și războinică. (Se prea poate ca figura hagiografică a sf. George să fie mult deosebită de cea istorică, dar aceasta nu împoartă: fapt e că Biserica cinstind un sfânt pe care și-l închipue că a fost militar, dovedește că nu e potrivnică serviciului militar și nu l socotește incompatibil nici cu cea mai înaltă treaptă de viață creștină, cu sfințenia).

Sfatul lui Vasile cel Mare, (și atunci poate și celelalte cazuri de atitudine nefavorabilă față de serviciul militar) cred că se explică în sensul cum am explicat canonul ce se dă uciderei involuntare sau întâmplătoare. Fără a fi vinovat propriu zis, cel ce-a ucis involuntar, e considerat necurațit oarecum fizic, nu în voința, nu în spiritul lui, și de aceea e oprit de-a se atinge de cele sfinte, căci chiar necurația fizică e o piedecă la apropierea de cele sfinte, dovadă că toate obiectele dedicate cultului trebuiesc sfințite. Explicația aceasta se pare că o confirmă semnificativul argument cu care și motivează sfântul Vasile cel Mare sfatul: «să se rețină dela împărțășanie ca niște necurați cu mâinile». Nu spune ca niște vinovați, sau ca niște necurați în genere.

Fără îndoială apoi că războiul nu e un fenomen de stare creștină ideală. El are loc numai într-o lume care e încă rea. Într-o lume ajunsă la idealul desăvârșirii morale, pe care o arată creștinismul continuu ca țintă supremă, războiul n'ar mai putea avea loc. Deci în sine războiul e ceva întristător, ca un fenomen care atestază încă despre prezența răului. Poate și din acest motiv au luat unii creștini o atitudine defavorabilă lui. Dar în concret, pentru stările de azi, războiul e ceva necesar, chiar când statul care-l poartă n'are nici o vină pentru el și nu-l poartă din răutate. E necesar pentru stăvilirea răului care nu se lasă totdeauna convertit în bine, prin bine. În abstract războiul e condamnat, în concret nu poți condamna pe cutare și cutare creștin că-și face datoria de ostaș al țării. Dimpotrivă e de condamnat când refuză să-și îplinească această datorie. (Il poftesc pe dl G. Racoveanu să ce-

tească, dacă vrea să înțeleagă aceste lucruri, articolul meu din «Gândirea» de pe Ianuarie 1937: «Cele două împărății»).

Dar chiar dacă cele câteva voci ostile războiului din Biserica primară nu s'ar lăsa explicate în aceste două feluri și ele ar trebui luate ca o condamnare în toată forma a războiului, ce concluzie ar trebui să tragem? Că a condamnat în general Tradiția, respectiv Biserica creștină, războiul? Această concluzie evident n'o putem trage, când există și voci contrare. Putem cel mult să zicem: Tradiția creștină n'are o atitudine unitară în această chestiune. Biserica nu și-a fixat învățătura în mod clar și hotărât cu privire la război. Precum în trecutul Bisericii au putut exista ambele feluri de păreri, așa pot exista și astăzi. Chestiunea este încă în faza discuției, până se va fixa Biserica.

Și atunci cum vine dl G. Racoveanu cu mare emfază să condamne părerea mea, în numele «Predaniei»? Al cărei «Predanii»?

Ceeace susține Dsa e o *părere* care are pe partea ei câteva voci din trecutul creștinismului, dar în nici în caz nu e învățătura categorică a «Predaniei» ortodoxe.

Dar ceeace am conces, am făcut numai din punct de vedere metodic. În realitate «Predania» și atitudinea multiseculară a Bisericii ortodoxe se apleacă atât de greu spre ideea necondamnării războiului, încât vocile celelalte sunt aproape cu totul copleșite.

A treia propoziție pe care mi-o reproșează dl G. Racoveanu este: «Când lupți pentru apărarea neamului, lupți pentru multe fețe omenesti pe care le vrea Dumnezeu să vină pe lume» (căci se întreabă autorul articolului: «să fie oare păcat să salvezi pe semeni când aceia sunt de un neam cu tine?»).

Această idee mi-o combate dl G. Racoveanu astfel:

«Justificarea găsită de părintele D. St.: lupți pentru multe fețe omenesti pe care le vrea Dumnezeu să vie pe lume, e debilă: lupți pentru multe fețe, pe care le vrea Dumnezeu, ucizând alte multe fețe... pe care de ce nu le-ar vrea și pe ele Dumnezeu?»

Observ întâi că pe când primele două obiecțiuni și le-a sprijinit dl G. Racoveanu pe un simulacru de Tradiție ortodoxă, citând câte un crâmpie de canon, ultimele două nu mai au alt sprijin decât judecata personală a Dsale. Prin urmare aci nu ne mai aflăm în fața unei «Predanii», ci în fața unui om simplu cu părerile lui personale, care nu credem să-și închipue că poate substitui Tradiția bisericească.

Și mai facem o observație: Odată ce s'a dovedit că Tradiția bisericească nu condamnă războiul și uciderea în război, obiecțiunea aceasta a treia e dela sine lichidată. Pentru că aș fi putut zice simplu: când lupți în război nu ești condamnat ca păcătos. Am

mai intercalat însă în această propoziție un argument: când lupți în războiu pentru apărarea multor fețe omenești etc. nu ești vinovat. Am lăsat să cadă o rază de lumină în plus peste legitimitatea dovedită a războiului de apărare. Prin urmare dacă acest plus va sta, bine, dacă nu va sta, iarăși bine: teza că lupta în războiu nu e un păcat e salvată prin răspunsul ce l-am dat la obiecțiunea Nr. 2.

Dar să luăm în considerare și obiecțiunea pe care mi-o aduce dl G. Racoveanu împotriva acestui argument în plus.

Dl G. Racoveanu a scăpat din vedere cuvântul *aporare* din propoziția mea. Dsa obiectează că luptând pentru apărarea multor fețe omenești, ucid altele pe cari tot așa de mult le vrea Dumnezeu. Dar să punem cazul că n'as lupta pentru apărarea fețelor omenești prezente și viitoare ale neamului meu. Ce s'ar întâmpla: ar fi desființate și oprite de-a veni la existență toate, iar ale neamului acaparator ar veni toate la lumină. Pe când luptând se menține un echilibru: nu se pierd prea multe nici din neamul meu, nici din neamul năvălitor. Pierderea cantitativ va fi mai mică. Iar calitativ nu va fi nici una. Căci dacă am lăsa un neam străin să ne desființeze neamul nostru, s'ar desființa un stil de viață etnică lăsat de Dumnezeu pentru mărirea înțelepciunii Sale care a făcut multe și variate lucruri, — pe când prin împedecarea acestei desființări menținem ambele stiluri etnice în existență, adecă atât neamul propriu cât și neamul năvălitor.

Ce e mai conform cu creștinismul: să așezi pasiv cum năvălitorul ucide pe cei din preajma ta, sau să sai în apărarea lor? Nu e o poruncă a altruismului creștin apărarea celor amenințați cu desființarea?

Sigur, această judecată e valabilă numai în cazul războiului de apărare, când lupți împotriva altuia nu ca să-l distrugi ci numai până îl înlături de deasupra ta. Dar războiul de apărare e singurul pe care-l admit principal în acord cu creștinismul. Dacă în practică e greu să distingi până unde și întrucât un războiu e de apărare sau de cucerire, aceasta nu ne dispensează de datoria de-a ne sili să ne apropiem în practică cât mai mult de principiul fixat și de-a ne strădui să înlăturăm altfel de războiu.

Și apoi chiar dacă, luptând pentru apărarea neamului propriu, se ucid un număr de fețe străine, cine este de vină pentru aceasta. Cel care se apără, nu cel care atacă?

Sigur nu e un fenomen ideal nici războiul de apărare, dar pentru înlăturarea altor rele mai mari, el este în împrejurările vieții pământești un instrument absolut necesar. Cine îl refuză se face vinovat de neopozitie față de alte rele mai mari.

Dealtfel problema aceasta își află un răspuns concret în ce privește atitudinea creștinismului în legătură cu cea desbătută la obiecțiunea Nr. 2. Răspunsul dat acolo, e valabil și aci.

În sfârșit a 4-a idee pe care mi-o reproșează dl G. Racoveanu este aceea că iubirea universală se validează practic prin iubirea celor din jurul tău; ea nu poate însemna o alergare pe tot globul pământesc pentru a-i iubi numeric pe toți. Nu de geaba cere Sf. Scriptură, oricât e în spiritul ei iubirea universală, iubirea «aproapelui». Iubirea universală înseamnă practic să iubești pe «orice om» trăiește în apropierea ta, să iubești pe omul concret, nu chipul abstract al lui, ceea ce înseamnă în realitate iubire teoretică numai, sau lipsă de iubire.

Am voit să arăt astfel că iubirea universală creștină înțelege în acest

mod, singurul posibil, nu e în opoziție cu iubirea de neam, întrucât de fapt în jurul nostru trăesc în normalitatea vieții și în marea majoritate a cazurilor și a clipelor vieții cei de un neam cu noi. Am fost purtat de străduința de-a găsi și de-a exemplifica armonia care trebuie să existe între creștinism și o pornire atât de naturală (și în virtualitatea ei atât de nobilă) cum este iubirea de neam. Tezele susținute în această discuție coincideau în afirmarea incompatibilității între creștinism și iubirea de neam. Celor trei domni cari susțineau această incompatibilitate le putea fi ușor ca în fața unei astfel de situații să se declare pentru naționalism, nepăsându-le că prin aceasta calcă cu voia porunca creștină. Dar pentru mine preot — și pentru orice preot și creștin adevărat — nu e ușor. Cu ce inimă ași mai putea fi naționalist când știu că aceasta este un mare păcat și încă un păcat evitabil, căci un creștin nu poate admite păcate inevitabile. Dl G. Racoveanu — deși teolog — se vede că nu simte necesitatea de a vedea armonizate iubirea de neam și creștinismul și poate merge fără tulburare de inimă cu naționalismul, chiar călcând voluntar poruncile creștinismului.

Intrebarea este: am reușit prin ilustrarea de mai sus să evidențiez puțin lipsa de opoziție care este între iubirea de neam și iubirea universală pe care o cere creștinismul? Eu cred că da. Dl G. Racoveanu crede că nu. Dar din Tradiție nu-mi poate aduce nici un argument. Rămân să se ciocnească judecățile proprii, biruind cea mai tare.

Ce opune dl G. Racoveanu judecății mele? Faptul că Dsa are ca vecin de apartament la București un evreu, iar ai Dsale sunt departe, la Turnu-Severin, prin urmare evreul îi este față către față iar rudele îi sunt departe și deci după logica mea ar trebui să iubească concret pe evreu iar pe cei dela Turnu-Severin sau de pe Valea Timocului numai «în duh».

Obiecțiunea dlui Racoveanu e cât se poate de naivă. Ea nu se explică decât printr'un grozav spirit de șicană. Și se poate respinge printr'o serie întreagă de considerațiuni de dreaptă judecată. Mai întâi «apropierea» nu o constituie numai minimalitatea distanței spațiale, ci și a altor distanțe cum este graiul, înțelegerea dintre suflete pe baza rezonanței identice în fața vieții, a amintirilor comune, a structurii spirituale comune. Ești departe spațial de familie

și totuși sim-patizezi cu ea, simți durerile și bucuriile ei fără comunicare prin simțurile obișnuite. Eu am vorbit de ciclurile organice ale vieții, numind familia un astfel de ciclu și neamul altul. În acestea trăești, acestea îți sunt cele mai apropiate: organic, ontologic apropiate. Apropierea în spațiu, sau prin văzul ochilor, este numai unul din elementele acestei apropieri organice. Poți să treci printre oamenii unui oraș în fiecare zi, dar nu ești apropiat de ei, nu le simți durerile lor, însă simți durerile celor de cari te-ai despărțit spațial pentru câțva timp. Nu zic că apropierea spațială nu te obligă să-i ajuți pe cei pe cari îi vezi în cazul când le vezi durerile. Dar nici tu nu le-o vezi (căci nu comunică cu ei prin toate simțurile sufletești) și nici ei nu ți-o arată decât în cazurile de creștere covârșitoare și de izbucnire puternică a ei. Și-i ajuți în acele momente. Să-mi spună cineva că e creștin necompătându-se astfel în cazurile acelea! Dar încolo, în curgerea obișnuită a vieții, tu treci pe strada orașului, absorbit de gândul ce mai poți face pentru ajutorarea alor tăi pe cari i-ai lăsat năcăjiți la Turnu-Severin, pe care-i «vezi» prin toate fibrele ființei tale, în modul cel mai concret.

În al doilea rând, faptul că dl Racoveanu, și astăzi încă destui români, au față către față câte un evreu, sau mai mulți, este o situație anormală. Ea s'a creiat prin lipsa de iubire practică a atâtoră dintre noi pentru aproapele nostru. Neamurile cresc compact pe un teritoriu, sau în orice caz au tendința de-a se grupa compact. Situația aceasta anormală se poate îndrepta prin trezirea și practicarea iubirii adevărate față de aproapele nostru. Nu-i nimic dacă va iubi dl Racoveanu, proporțional cu clipele în cari are de lucru cu el, și pe evreul dsale, împedecându-l însă de-a întreprinde acțiuni necinstite și păcătoase. Să iubească tot proporțional și pe românii cu cari încă are de lucru, la slujbă, în rezortul ei, în familie, în scris. Și toți românii să iubească pe cei apropiați lor cu toată puterea și curățenia sufletului, proporțional cu timpul cantitativ și cu apropierea calitativă care-i ține atașați de ei. Să fim siguri că viitorul neamului este garantat.

Înțelegem că n'ar trebui să se coboare o discuție de principii până la astfel de mărunte exemplificări. Dar când ai de discutat cu oameni cari n'au alt scop decât să răstălmăcească principiile, lucrarea aceasta e

necesară. Desigur însă că și aceste mărunte exemplificări pot fi răstălmăcite, când nu se ține seama de legătura lor cu principiile enunțate.

Fără lealitate în discuții nu se poate ajunge niciodată la un acord. Nu există pe lume nimic constrângător față de o voință care are ca țintă veșnică: opoziția cu orice preț.

D. STĂNILOAE

Ziua de 24 Ianuarie. Țara întreagă a sărbătorit cu însuflețire ziua unirii Principatelor.

În Sibiu, frumos povozat, s'a ținut la ora 11, în catedrala mitropoliei, o doxologie, slujită de P. S. Sa arhiereul-vicar Vasile, înconjurat de un sobor de preoți. Răspunsurile le-a dat corul condus de dl prof. P. Gherman. Părintele I. Dăncilă a rostit și la această ocazie cuvântul adânc simțit, talmăcind, în scurtă și inimoasă expunere, ce va să zică, pentru neamul românesc, unirea dela 1859. La slujba religioasă din catedrală sânt prezenți toți șefii autorităților civile și militare din localitate, precum și alți numeroși sibieni.

S'au desfășurat apoi reușite festivaluri școlare în diferitele institute de învățământ.

Centenarul Seminarului „Central“

Seminarul „Central“ din București a împlinit o sută de ani de vrednică existență. Școală pentru fiii săraci ai satelor, prin ea, ca și prin celelalte Seminarii, s'au putut ridica la lumina culturii și în rândurile intelectualității reprezentanții păturii țărănești cari prin liceele costisitoare nu s'ar fi putut ridica. Afară de rândurile de preoți cari au ținut vie flacăra credinței în viața satelor, Seminarul „Central“, animat de un corp select de profesori, a dat țării și o lungă serie de mari personalități în toate ramurile științei și culturii românești.

Urăm glorioasei și venerabilei instituții, care-și sărbătorește azi centenarul, încă multe sute de ani de existență!

Nr. 340—1938.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că erezii după Părintele Iosif Aron din Cislădie, decedat la 10 Ianuarie 1938, în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa arhidiecezană din Sibiu, în numerar, fără nici o reținere, ajutorul de Lei 40.000.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Ianuarie 1938.

Consiliul arhiepiscopesc

* FOIȘOARA *

Din pervazul Veșniciei

Mereu spre alte orizonturi...

Nimic nu definește mai ideal destinul omului decât călătoria. Omul e călător prin definiție. O călătorie fără de hodină, un colind patetic, o goană istovitoare și dramatică dintr'un loc în altul, e viața omului pe pământ. Cu sufletul plin de vigoare incandescentă, omul călătorește mereu din clipa în care a văzut lumina zilei și până în clipa în care pământul îl primește la sânul său odihnitor. O serie nesfârșită de călătorii, e viața omului dela leagăn la mormânt. O anticipare melecnică și o continuă aducere aminte a celei de pe urmă și a celei mai triste din toate călătoriile omului. Dar toate drumurile omului pe pământ, nu pot să-l ducă mai departe de marginea de mister a vieții. Dincolo de această lizieră de taină a vieții, dincolo de hotarele lumii, ne duce drumul nostru fără de întoarcere.

O mare sete de împliniri netrecătoare, ne face să pribegim din țară în țară, din loc în loc, din poartă în poartă. Un dor nestins al vastelor depărtări ne consumă

cu intensitate care atinge adesea paroxismul. Nostalgia necunoscutului, cu toate viziunile lui fascinante, ne stăpânește violent și ne cere potoliri. Sufletul nostru e avid de spații noi. E ahtiat după orizonturi noi. E dornic de evadare. Fiindcă omul e călător prin definiție. Prin menirea lui. Adevărul acesta nu pot să-l infirm decât acei ce, suferind de grave complexe de inferioritate spirituală, se condamnă la o viață sedentară, la inerție și anchilozare. Mereu spre alte orizonturi, e dorința care palpită vulcanic, e focul care arde în toate fibrele sufletului nostru. Dinamicul vieții spirituale e atributul principal al omului. Atributul care-l logodește cu cerul. De aceea, sufletul încorsetat sub o singură boltă, se revoltă și irumpe năvalnic și prăvălitor.

Pentru a te desprinde de locul în care îți năvădești destinul, monoton și invariabil, nu trebuie însă să fii un spirit de rondă, un temperament de insurecție. Nu trebuie să ai o structură sufletească cu pătimeșe porniri nomade. O acalmie desăvârșită poate să domnească în sufletul tău. Un echilibru perfect. O seninătate olimpică. Și totuși să te atragă necunoscutul cu puterea magnetică. Necunoscutul, cu toate neprevăzutele sale, cu toate riscurile sale, cu toate mirojele sale și cu toate abisele sale. Un vis nedefinit, o dorință vagă la început, care se conturează din ce în ce

mai mult, pentru a prinde mai apoi o consistență de granit și a se transforma într'o vrajă irezistibilă. Atracția aceasta a necunoscutului e atât de puternică, încât într'o bună zi plecăm...

Străbatem locuri nevăzute și neumblate. Locuri necunoscute, peste țări și mări. Cutreerăm întreg universul. Parcurgem distanțe incomensurabile... Călătorim!.. Cu trenul, pe nesfârșite rețele de drum de fier. Cu vaporul, pe oceanele imense. Cu avionul, pe căile văzduhului. Caravana de duce prin deșerturile albe. Picioarul ne poartă prin defileele de hasm și prin văile imperiale ale munților. Peisagii de miracol, platouri splendide, pajiști cu soare veșnic, cum întâlnești numai în mărturii și povești! Opera măreață, opera magnifică a lui Dumnezeu și opera omului, dealungul și dealatul lumii!.. Însă orizonturile pământești, oricât ar fi de mari și de minunate, nu ne pot satisface pe deplin cerințele noastre sufletești. Orizonturile spațiale ale pământului, nu ne pot da limita superioară a satisfacției spirituale. Am colindat întreg globul terestru. Am băut apa cea mai limpede și mai răcoritoare din izvoarele Everestului. Am dormit la umbră de palmier. Am ascultat pe malul Amazoanelor, în seri pline de farmec exotic, cântecul elegiac al indianului. Im pamele și preriile americane, am trăit iluzia unei supreme destinderi și

Acordul în chestiunea Fundațiunii „Gojdu“

Textul apărut în „Mon. Oficial“ din 21 Ianuarie 1938

I

Ungaria va preda României, în cele treizeci de zile care vor urma intrării în vigoare a acordului de față, întregul patrimoniu al Fundațiunii Gojdu care se găsește pe teritoriul Ungariei, cu toate drepturile și obligațiunile aferente și aceasta pentruca zisul patrimoniu să fie pus la dispoziția organului reprezentând Fundațiunea, în acord cu scopul urmărit prin actul de fundație.

Bunurile pe care Ungaria le va preda României conform alineatului precedent, sunt înscrise pe lista aci alăturată, stabilită prin bună învoială de părțile contractante și a cărei exactitate este recunoscută reciproc.

II

În virtutea acordului de față, Fundațiunea Gojdu se va bucura de toate drepturile unei persoane morale străine în Ungaria.

III

Considerând în urma stipulațiilor acordului de față, Fundațiunea Gojdu va înceta să existe ca fundațiune ungară, și pe de altă parte, considerând interesul care se leagă de existența în Ungaria a unei fundațiuni menite să slujească nevoile culturale ale supușilor unguri de limbă română și religioase greco-orientale, locuind în Ungaria cele două părți contractante au hotărât ca România să predea Ungariei, într'un timp de 30 de zile după intrarea în vigoare a acordului de față, o sumă de pengö îndestulătoare pentru înființarea unei noi fundațiuni care va fi numită „Fundațiunea de bursă de studii a românilor greco-orientali din Ungaria“.

IV

Acordul de față constituie ultima orânduire a afacerilor, privind Fundațiunea Gojdu, conform acordului semnat între România și Ungaria la Paris, la 28 Aprilie 1930. Prin urmare, după îndeplinirea stipulațiilor acordului de față, nici România, nici organul reprezentând Fundațiunea nu vor putea face împotriva Ungariei nici o reclamațiune în această privință.

De asemenea, supușii unguri de limbă română și de religie greco-orientală nu vor putea reclama nimic nici împotriva Fundațiunii Gojdu, nici împotriva statului ungar, în numele acestei fundațiuni.

ne-am scaldat sufletul în valuri de romantism și aventură.

Ne-am extaziat în fața Niagarei. Am explorat pădur ecuatoriale. Am înțipit crucea — acest simbol al celei de pe urmă biruinți — în ținuturi de gheață veșnică. Am văzut multe. Am trăit multe. Lucrurile minunate, priveliștea adânc grăitoare a lumii, cu fresca ei necunoscută și uimitor de frumoasă uneori, ne întărește, ne reconfortează, ne face să ne credem cel puțin câteva clipe mai fericiți decât ceilalți muritori. Dar odată consumată această fericire, nu mai rămâne nimic din ea. Și astfel ajungem la convingerea că dacă am umbla pământul întreg, dela o margine la alta, dacă am face ocolul lui, dacă ne-am urca cu balonul în stratosferă, sufletul nostru nu va putea fi satisfăcut definitiv cu ceia ce îi poate oferi lumea. Căci sufletul nostru caută altceva. Caută ceia este de o ființă cu el, caută divinul, caută transcendentalul, caută odihna și veșnicia. De aci, zborul neconținut al sufletului nostru spre alte orizonturi, mureu spre alte orizonturi, mai puțin terestre, mai senine, mai insondabile. Neliniștit e sufletul nostru, Doamne, până nu se va odihni în Tine, a spus fericitul Augustin...

Călătorind în străinătate, culegi impresii bogate, aduci la întoarcere o recoltă grea și folositoare de învățăminte și expe-

V

Acordul de față va fi ratificat cât de curând.

Instrumentele de ratificare vor fi schimbate la Budapesta și Acordul va intra în vigoare cincisprezece zile după schimbul ratificărilor.

Făcut la București în două originale, la 27 Octomvrie, 1937.

Ce averi are Fundația în Ungaria

La acordul ce s'a încheiat e anexată următoarea listă a bunurilor din Ungaria ale fundației, stabilită prin bună învoială de părțile contractate și recunoscute reciproc exacte, — după cum se arată în acordul de mai sus.

I. ACTIV

1. Imobile:

a) Clădirea Nr. 13, Király utca, Nr. 10.969 a cărții funciare a Budapestei malul stâng; Nr. topografic 34.200;

b) Clădirea Nr. 16, Dob utca, Nr. 10.692 a cărții funciare a Budapestei malul stâng; Nr. topografic 34.193;

c) Clădirea Nr. 8, Hollo utca Nr. 10.957 a cărții funciare a Budapestei malul stâng; Nr. topografic 34.188.

II. Sume de bani:

a) În cont curent «La Prima Uniune a Casei de Economie Națională din Pesta» (Pesti Hazai Első Takarékpénztár) Budapesta, valoare la 15 Octomvrie 1937, pengö 658.844;

b) «Prima Uniune a Casei de Economii Națională a Pesti (Pesti Hazai Első Takarékpénztár), Budapesta, «Contul Albina» valoare la 15 Octomvrie 1937, pengö 15.253;

c) În conturi curente la «Banca Patriei Societate Anonimă» (Hazai Bank), Budapesta, valoare la 15 Octomvrie 1937, pengö 3.590;

d) La administratorul imobilelor la data de 15 Octomvrie 1937, pengö 629.

3. Efecte:

a) 1831¹/₂ acțiuni «Prima Uniune a Casei de Economie Națională din Pesta» (Pesti Hazai Első Takarékpénztár), Budapesta;

b) 472 acțiuni «Banca Patriei Societate Anonimă» (Hazai Bank), Budapesta;

c) 3 acțiuni ale S. A. «Moara cu aburi Concordia», (Concordia Gözmalom R. T.), Budapesta;

4. Titluri ale împrumutului ungar de război:

riențe de viață. Dar nu împăcare definitivă pentru suflet. Pentru că oricât de mult am călători și oricât am trăi de adânc călătoriile noastre, rămânem tot în cotidian și imediat. Toate plăcerile călătoriilor noastre poartă stigmatul implacabil al vremelniciei. Și noțiunea unei chinuitoare relativități stăruie în cugetele noastre, chiar dacă am văzut lumea întreagă.

Sufletul omului caută absolutul. Veșnicia. Plenitudinea. Aceasta e ceea ce caută sufletul omului și nu găsește în lume. Omul vrea înseninare din urmă. Deplină și definitivă înseninare. Omul aleargă după eternitate în lume. A uitat că eternitatea poate fi găsită numai în lăuntrul său. Iar atunci când n'o găsește în lăuntrul său, n'o va găsi în nimic altceva și nicăieri altundeva. Veșnicia e ca o fantomă, care, cu cât fugi mai mult după ea, cu atât se depărtează mai mult de tine. Goana după veșnicie și împăcare sufletească în lumea externă caracterizează omul în chip incisiv: „L'homme ivre d'une ombre“. Caută veșnicia în internul său, nu alerge după himere în afară de tine. Nu-i necesar să călătorești. Scriitorul francez Xavier de Maistre a făcut o singură călătorie: călătoria în jurul camerei sale. Dar a aflat ceia ce căuta. Și cu el, atâția alții.

În ziua aceia de toamnă, în care contemplam înflorat întinderile Atlanticului, nu

Valoarea nominală de 600.000 coroane vechi ungare.

5. Arierate.

Chirii întârziate ale imobilelor din Budapesta, valoarea la 15 Octomvrie 1937, pengö 1.033.

6. Obiecte felurite:

a) Casă de fier «Wertheim», la administratorul imobilelor;

b) Casă de bani „Wertheim“ mai mică;

c) Un portret al fondatorului.

d) Felurite acte, dosare și registre de contabilitate.

II PASIV

Valoarea actuală a datoriei păstrată în evidență la «Prima Uniune, a Casei de Economie Națională din Pesta» (Pesti Hazai Első Takarékpénztár) Budapesta prin contul curent al titlurilor de împrumut de război și în sumă de 1.5 milioane, pengö 40800.

O Fundație separată pentru românii din Ungaria

După cum se constată din textul acordului, se adevărește că s'a rezervat

din averea Fundațiunii o parte anume — nespecificată — pentru ca să fie constituită fundație aparte, pe seama românilor ortodocși din Ungaria. Partea aceasta va fi predată de România Ungariei în termen de 30 zile dela intrarea acestui acord în vigoare, sub forma unei sume de pengö «îndestulătoare».

Nr. 236—1938.

Comunicare

Se aduce la cunoștință, că preotul Ioan Pădureanu dela parohia Șoimușul român, j. Târnava mică, în baza § 5 din Regulamentul fondului de ajutorare preoțesc, a ridicat dela Cassa arhidiecezană din Sibiu în numerar, fără nici o reținere, ajutorul de înmormântare de Lei 15.000 (Lei cincisprezece mii) după soția sa Hermina, decedată la 14 Decemvrie 1937.

Sibiu, din ședința secției economice a Consiliului Arhiepiscopesc dela 25 Ianuarie 1938.

Consiliul Arhiepiscopesc

Probleme-Recensii-Comentarii

Problema politicii religioase. — În anii din urmă am putut, cu multumire, să constatăm nu puțină bunăvoință, dovedită de înalta ocârmuire față de biserica dominantă națională ortodoxă. S'a înfăptuit, în acest restimp, în folosul bisericii, un șir de dispoziții bune și înțelepte, izvorâte din gândire profund creștină.

Dacă biserica nu face politica partidelor, în schimb guvernele, ce se perândează la cârma țării, vor trebui să adopteze, față de cler și biserică, politica descătușată, cu totul de interesele „de partid“.

Or ce preocupări electorale, în legătură cu preoțimea și cu satisfacerea unor interese personale, n'au ce căuta în această politică bisericească.

Problema politicii religioase, în statul român, numai prin o continuitate în acest senz, va putea să producă rezultate statornice, îmbucurătoare pentru toți.

S'a înstăpânit, în sfârșit, un duh de învoire în guvernele din urmă, și în deosebi în guvernul actual, unde departamentul cultelor este încredințat unui distins fiu al bisericii, profesorului Ioan Lupaș, recunoscut ca viguroasă forță de muncă și inițiativă în toate locurile unde e pus.

Cele câteva măsuri, de până acum, semnalate și în coloanele acestei foi,

știam că omul poate fi fericit trăind chiar numai într'un singur loc, dacă e în stare să descopere înțelesurile înalte și luminoase ale vieții. În ziua aceia în care mureau ultimele crizanteme pe țărmul apelor albastre și fără de hotar, sufletul meu era mai vrăjit, mai viu și mai irezistibil atras spre orizonturi magice. În rada portului flămand, vaporul ne aștepta gata de plecare, să ne ducă spre necunoscut. Sirena lui ne invita stăruitor să plecăm departe, cât mai departe. Și atunci nici chiar ideea sumbră a morții, ideea care este legată de orice călătorie cu vaporul pe ntinsul mișcător și teluric al oceanului, n'a putut să mă mai oprească... Am plecat!... Nu știam că omul, atunci când și-a descoperit rosturi concrete și cunoaște făgașul pe care să se afirme pentruca trecerea sa prin lume să nu fie deșartă, poate gusta din plin fericirea chiar dacă a ferecat o viață întreagă pe un singur petec de pământ. Târziu, după ce visul s'a destrămat cu repercuțiuni dezolante în sufletul meu, iar eu m'am întors la gila din care am supt viață mai înainte, am înțeles că suprema fericire stă în mine însumi.

V. Sămărtinean

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

și potrivite să promoveze binele bisericii și al slujitorilor ei, ne îndreptătesc să privim cu multă nădejde și încredere viitoarele măsuri ale guvernului, prezidat de dl O. Goga.

Bucăți alese din opera Sfântului Atanasie cel Mare, patriarhul Alexandriei, însoțite de un studiu, de Sf. Bezedchi. Cluj, 1925, pg. 138. Lei 50.

Sf. Atanasie este cel mai mare dogmatist al Bisericii creștine din veacul al 4-lea.

Trăsătura cea mai de seamă a caracterului său era o voință puternică și hotărâtă să învingă orice piedecă. Numai așa ne putem explica că, nici cei patru împărați arieni, nici cele cinci exluri, n'au fost în stare să-i înfrângă cerbicia, întru apărarea dreptei credințe.

Pé lângă o temeinică pregătire în tainele învățaturii creștine, a căutat să cunoască și cultura păgână, nu fiindcă ar fi fost un admirator al ei, ci pentru ca cu atât mai vârtos s'o poată combate și disprețui. Spiritul său limpede, înzestrat cu o rară putere de judecată, ca și cunoașterea adâncă a dumnezeieștilor Scripturi, l-au ajutat să păstreze dogma în toată curățenia ei, apărând-o de atacurile ereticilor. Dacă într'un moment de oboseală, neînfricatul luptător pentru Hristos ar fi renunțat la luptă încununându-și fruntea cu cununa muceniciei, lupta pentru ortodoxie poate că ar fi fost pierdută și cine știe care-ar fi fost atunci înfățișarea Bisericii din Răsărit. Dar tocmai aceasta nu o voia el. Și de-ac, acele minunate retrageri, când lua drumul pribegiei, pentruca să nu compromită izbânda dela sfârșit.

Vorbind despre bărbății sfinți ai Vechiului și Noului Testament: patriarhi, judecători, regi, proroci și apostoli, sfântul Grigorie Teologul spune că Atanasie pe mulți i-a întrecut prin râvna lui, iar față de alții numai cu puțin a rămas în urmă. (În cuvântul rostit de Grigorie Teologul pentru cinstirea sf. Atanasie, adăogat la sfârșitul broșurii.)

Activitatea literară a marelui păstor din Alexandria constă din scrieri dogmatice, apologetice, polemice și istorice. Una dintre cele dintâi lucrări este: „Discursul împotriva Elinilor, unde combate idolatria și politeismul, opunându-le dogma creștină despre credința în Dumnezeu și nemurirea sufletului: „Sufletul nu moare, ci numai trupul, când sufletul se depărtează de el... Când se descătușează din materie, el pricepe și contemplă existențele de dincolo de globul pământesc; el vede sfinții și îngerii și se sue spre ei în libertatea curățeniei sale nefinite. Sufletul cuprinde în sine ideile de veșnicie și de nesfârșit, pentrucă e nemuritor“ (pg. 12).

Alte scrieri: Cuvântarea despre Intrupare, Patru cuvântări împotriva arienilor, Apologia către împăratul Constantin, Expunerea credinței, Istoria arienilor, Despre surghiunul său, o mulțime de predici la praznicile mari și Viața sf. Antonie, pentru care marele patriarh avea o deosebită admirație.

Invățătorul profesor de limba elină dela Universitatea din Cluj, dl. St. Bezdechi, se străduiește tot mai mult să îmbogățească literatura noastră cu tălmăcirii din scripturile celor mai mari din tre părinții Bisericii noastre. Anul trecut ne-a dat pe românește, după original, 10 din frumosul mănunchi de 21 predici despre statui ale Sf. Ioan Gură de Aur, iar în volumul de față ne înfățișează câteva bucăți alese din opera celui a dăruit arianismul. Dacă ținem socoteală de valoarea scrierilor patristice și folosul ce rezultă din citirea lor, trebuie să ne bucurăm de lucrul cel bun al dlui profesor universitar Bezdechi și să-i dorim din toată inima ca vasul plan de lucru conceput să-l ducă la bun sfârșit.

Traducerea — ușoară și atrăgătoare — constituie o plăcută lectură și, pentru puterea ei de edificare sufletească, o recomandăm cu toată căldura cucernicilor preoți.

Pr. Ioan Ilie

Teoria pedepselor viitoare la Platon și Ioan Gură de Aur. — Sub acest titlu a apărut o carte a dlui St. Bezdechi, prețuit scriitor care ni-a dat și alte cărți de valoare pentru studiul teologiei.

Invățătorii lumii vechi, a celei păgâne, au căutat să dea răspuns la întrebările despre viața viitoare.

Dar mintea lor obosită de această chinuitoare problemă, n'a fost în stare să descopere adevărul, ci numai să-l întrezărească, dând pentru o clipă mulțumire sufletelor dornice după găsirea lui.

Ei au avut, în mijlocul lumii păgâne, același rol pe care l-au avut profeții Testamentului Vechi în mijlocul „poporului ales”, acela: de a pregăti pe oamenii lumii vechi spre lumea cea nouă, ce o avea să o aducă Hristos.

Acest adevăr îl mărturisesc adeseori Sfinții Părinți, și de aceea ei nu s-au arătat dușmani față de gândirea celor vechi, ci au studiat-o și încreștinat-o, folosind-o în scrierile lor.

Așa se explică asemănările care sânt între Sfinții Părinți și filosofi antici. Dintre aceștia, cel care a influențat mai mult gândirea Sf. Părinți a fost Platon. Intre acest filosof și Sf. Ioan Gură de Aur, este o apropiere în ce privește învățătura despre pedepse în viața viitoare. Despre această asemănare tratează lucrarea pomenită la început.

După Platon principiul moral al dreptății, este temelia vieții individuale și sociale și mai presus decât acestea a ordinii morale, ce trebuie să domnească în lume. Cea mai mare fericire și cea mai mare desăvârșire o ajunge omul care trăiește în conformitate cu legea dreptății. Precum în lumea creștină cea mai mare virtute este iubirea, tot așa în lumea lui Platon, cea mai mare virtute este a dreptății.

Abaterile dela principiul dreptății trebuie pedepsite. O nul nedrept trebuie să și ispășească păcatul, primindu-și pedeapsa.

„Omul nedrept e, în orice caz, nefericit, dar și mai nenorocit, dacă nu-și ispășește greșalele, primindu-și pedeapsa”.

Pedeapsa după Platon este leacul răutății, și ea restabilește pe cel nedrept în armonia lumii morale. Suferințele sânt necesare, dacă ele contribuie la îmbunătățirea sufletului.

Cei cari în această viață n-au avut parte de dreptă răsplată, vor primi-o în cea viitoare.

Aceste idei ale filosofului Platon, se găsesc și la Sf. Ioan Gură de Aur, schimbate potrivit spiritului creștin. Și pentru marele învățător creștin, suferința este un mijloc prin care omul își ispășește păcatele, dar creștinul trebuie să mai aibă conștiința păcătoșeniei sale, pentru că ea să

lucreze curățenia sufletească. Această conștiință lipsește la moraliștii antici, și deci și la Platon.

„Când vezi pe cineva ducând o viață ticăloasă, și nesuferind nici un rău pe lumea aceasta, să nu-l socotești fericit, ci deplânge-l mai degrabă, ca pe unul care va suferi acolo (pe cea lume) toate chinurile”, spune Sf. Ioan Gură de Aur.

Și într'alt loc zice: „vrednici de plâns sânt aceia care, pe lumea aceasta, nu-și primesc pedeapsa fărădelegilor lor”. Adevărata răsplată o primesc sufletele numai în viața viitoare, când vor fi judecate.

Aceste idei sânt cuprinse în cartea amintită a dlui St. Bezdechi, — ea cuprinde și alte idei folositoare pentru orice om preocupat de problemele mari ale vieții.

D. Popescu

Cursurile „Universității populare” din Sibiu

Având concursul unor apreciați conferențieri din localitate și în anul acesta, Despărțământul „Astrei” și „Federația corpului didactic, filiala Sibiu, au inaugurat ciclul de conferințe ce se țin, în cadrul „Universității populare”, în sala festivă a liceului „Gh. Lazăr”.

Cursurile pot fi audiate la mod gratuit.

Cursul religios-moral a fost inaugurat cu teza „Biserica și unitatea sufletească a neamului”, teză dezvoltată de Pr. A. Nanu, profesor la școala normală de băieți „A. Șaguna”. La inaugurare au asistat numeroși public din toate straturile sociale din localitate. Partea artistică a fost executată de corul Academiei teologice, sub conducerea dlui profesor Petre Gherman.

Celelalte conferințe, în cadrul ciclului religios-moral, s'au ținut Luni 24 Ianuarie a. c.: „Biserica ca factor național în trecutul neamului”, de Pr. Gh. Maior, profesor la școala normală de băieți „A. Șaguna”; Miercuri 26 Ian.: „Cum a știut Biserica neamului să-și crească fiii săi” de Pr. Dr. N. Terchilă, profesor la Academia „Andreiană”. Partea artistică: Corul Academiei teologice.

Vor veni la rând, în săptămânile următoare: cursurile de igienă, psihologie, de literatură, de interpretarea legilor, de economie, de educație și de istorie națională.

Seria din acest ciclu se va încheia, în mod festiv, Miercuri în 30 Martie 1938.

Șeful bisericii rusești a fost arestat

Din Moscova se anunță, cu data de 12 Ianuarie, că în Rusia au fost arestați, în Decembrie 1937, 21 de episcopi, între cari se găsesc înalți funcționari ai bisericii ortodoxe, în frunte cu patriarhul provizoriu, Krutitski. Sânt acuzați de spionaj și de terorism, în serviciul puterilor fasciste.

Intre cei întemnițați se află: arhiepiscopii Crilov, Lebediev și Pitirim, mitropolitul Vitalii, conducătorul așa-numitei „biserici vii”, care se bucurase timp mai îndelungat de o specială bunăvoință bolșevică, și alți vlădici. În orașul Gorki, cum se spune, mitropolitul Tuliakov ar fi înființat o centrală de spionaj și organizații teroriste, care colaborează cu alte organizații asemănătoare din Moscova. Ziarele moscovite raportează, că toți cei arestați și au mărturisit crimele.

Au apărut următoarele compoziții muzicale de Timotei Popovici:

1. Cântările liturgiei pentru voci mixte

ediție nouă primenită și îmbogățită. Un exemplar legat frumos Lei 200.—

2. Cântările liturgiei pentru 3 voci egale

ediția V-a. Un exemplar legat frumos Lei 100.— De vânzare la Librăria Arhiepiscopiei Sibiu

INFORMAȚIUNI

Print erou. Suveranul a decorat pe Măria Sa Marele Voevod MIHAI de Alba-Iulia cu însemnul «Medalia Mari-timă», clasa III navigator, pentru că la bordul distrugătorului N. M. S. „Regina Maria”, în navigație spre Pireu, fiind surprins de un puternic uragan a rezistat hotărât, calm și cu un curaj mai pe sus de orice laudă și sfidând orice pericol.

Lucian Blaga profesor universitar. Consiliul profesoral al facultății de litere din Cluj, a luat zilele trecute hotărârea de-a chema la catedra de Filosofie culturii pe dl. Lucian Blaga. Gestul profesorilor clujeni este frumos și demn pentru acest corp de elită. El ne dovedește că oricât ar fi Universitatea de înfăudată politice, totuși când este vorba de personalități proeminente ale culturii noastre, se trece peste formalitățile necesare oricărei ascendențe universitare.

Di. Lucian Blaga s'a învrednicit să fie chemat la catedră — lucru ce se nămplă numai cu puțini, — pentru că el este cel mai original și mai fecund filosof al nostru. Cu el filosofia românească pășește demn spre locul ce-i este hărăzit.

Pentru noua calitate a dlui L. Blaga îl felicităm, dar nu mai puțin și Universitatea din Cluj, care a făcut o achiziție excepțională.

† Preot Ioan Moșoiu, distins cu brâu roșu, decorat cu Coroana României în gradul de Cavalier, tatăl directorului dela liceul nostru din Brașov, I. Moșoiu, s'a stins în ziua de 19 Ianuarie 1938, în etate de 77 ani, după o slujbă de 55 ani la altarul Domnului. A fost înmormântat în 22 Ianuarie a. c. în cripta familiară din cimitirul bisericii nouă din Șimon. Exprimăm adânc îndureratei familii condoleanțele noastre. Răposatul în Domnul odihnească cu dreptii!

Din activitatea „unițiilor”. Preotul nostru din Bătanii Mari ne comunică unele din faptele celor dela strana stângă, petrecute în vremea din urmă. Reținem câteva, — din cele mai „edificatoare”:

Întâmplător, — spune preotul în scrisoarea sa, — mi-a căzut în mână pastorală de Crăciun a P. Sfințitului Rusu dela Baia Mare. Neodihnitul vlădică, mai catolic decât papa, în scrisoarea sa dela serbătoria pămii, iarăși se răboește amarnic cu înființarea episcopiei ortodoxe române din Maramureș și îndeamnă poporul în cuvinte de ură oarbă, să se ferească de ortodocși poruncind omenilor: «Să vă păziți sufletele de gheena!» — de ortodoxie...

Alt fapt: Uniții noștri inundează tot mai mult satele de pe aici, cerșind pentru zidiri de biserici, și nu se rușinează cu acest prilej să mistifice lumea spunând că colecta se face pentru biserică «românească», și chiar «ortodoxă». Cerșitul acesta pentru biserici „uniat”, se desfășoară cu aprobare ministerială, — cineva din ministerul cultelor li-a dat tot sprijinul, făcând, astfel mare abuz de puterea sa. Atragem atenția actualului domn ministru al cultelor asupra acestor împrejurări, rugându-l să dispună cele necesare și pe noi să ne scutească de cerșitul mincinos.

Mioara și Generalul Pleniceanu transmit pe această cale mulțumiri tuturor instituțiilor și persoanelor, cari cu prilejul încetării din viață a scumpei lor

Eugenia Victor Tordășianu prin prezența lor, prin coroanele ce au depus, bani dăruiri pentru scopuri filantropice în loc de coroane, telegrame și scrisori le-au adus momente de mângâiere.

STIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 30 Ianuarie 1938, va predica

părintele protopop Em. Cioran; ear Miercuri, în 2 Februarie 1938 (Întâmpinarea Domnului), va predica părintele consilier Tr. Scorobet.

CARTI ȘI REVISTE

Revista Teologică. Organ pentru știința și viața bisericească, apare lunar, sub patronajul I. P. S. Mitropolit Nicolae. Abonamentul pe un an: 260 lei. Redacția și administrația: Academia teologică, Sibiu, strada Mitropoliei 24—28. Redactor: prof. Grigorie T. Marcu — Numărul pe Februarie 1938 cuprinde: Diacon Grigorie T. Marcu: Viața pilduitoare a mecenatului Dr. Ioan Mihu. Preot I. Constantinescu: Artă și morală. Dr. Petru Al. Rezuș: Christologia dela Filipeni 2, 5—11 și Kenosa protestantă modernă. Prot. Gheorghe Maior: Spre alt duh în învățământul nostru religios din școala primară. Preot Aurel Radu: Problema sinuciderii. Preot Mihail Neagu: Predică la Dumineca Vameșului și a Fariseului. Grigorie T. Marcu: Atitudini: Naționalismul creștin la cărma statului român. Pr. S. Căndea, N. N. și Gr. T. M.: Mișcarea literară: Despre poezia imnografică din cărțile de ritual și cântarea bisericească. Pentateuhul în fața criticii moderne. Spicuri din gândurile mele. Gr. T. M.: Note și informații.

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Organizați Reuniuni de femei

Oficiul parohial ortodox român Târlungeni

Nr. 65/1937

(4) 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Târlungeni, protopopiatul Brașov, se publică concurs, din ordinul Prea Ven. Consiliu Arhiepiscopesc Sibiu Nr. 10.552/1937, precum și pe baza hotărârii Consiliului parohial adusă în ședința sa din 20 Iunie 1937, cu termen de 15 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Salar anual Lei 6000 din lada bisericii.

Reflecții diplomați ai școlii de cântăreți din Sibiu sânt obligați a poseda cunoștințele necesare pentru conducerea corului bisericesc existent și au a se prezenta în vreo Duminecă la biserică, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și cântări.

Târlungeni, la 23 Iunie 1937.

Președinte: Secretar:
(ss) Pr. Iancu Bărbat (ss) Alex. Bălan
Văzut:
Brașov, în 16 Ianuarie 1938.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiterial

Nr. 1 1938

(2) 3—3

Anunț

Consiliul parohial al bisericii sfântului Nicolae din Brașov-Schei, în ședința dela 30 Decembrie 1937, a hotărât prelungirea termenului de concurs pentru înaintarea ofertelor din partea domnilor maestri-pictori, amatori de a executa pictura în biserică Sf. Nicolae, având a se executa mai întâi lucrările de arhitectură.

Brașov, în 3 Ianuarie 1938.

Președinte: Secretar:
Dr. N. Stinghe Vasile Iordache